

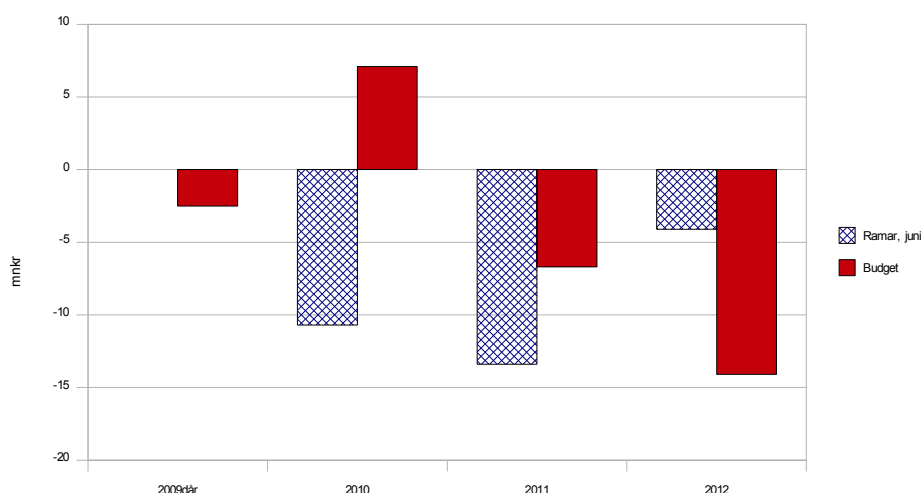

ORDFÖRANDEFÖRSLAG
2009-10-22

En budget för en kommun med god kvalitet och högt förtroende

Den borgerliga majoriteten lägger gemensamt fram detta förslag till budget för beslut i kommunstyrelse och fullmäktige.

Budget 2010, ek plan 2011-2012, resultat inkl VA

Budgeten bygger vidare på det sparprogram som initierades i samband med rambeslutet i juni. Genom att Salems kommuns ekonomiska läge genomgått vissa förbättringar i kraft av inkomna skatteunderlagsprognoser samt att extra statsbidrag aviserats från regeringen i samband med budgetpropositionen, är förslaget att skatten behålls oförändrad 2010, då också resultat visar på ett överskott. För 2011 och 2012 redovisas underskott, men ambitionen är att skatten inte ska behöva höjas.

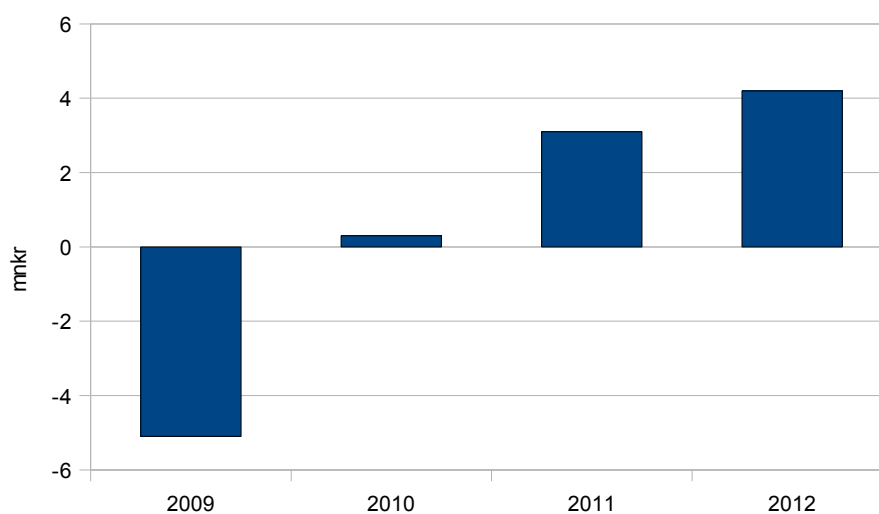
Salem i lågkonjunkturen

”Det är uppenbart att det ekonomiska läget ställer exceptionella krav på Salems kommuns verksamhet.”

Citatet är hämtat från förslaget till ramar i maj. Den globala finanskrisen har övergått i en kraftig lågkonjunktur som drabbat svensk ekonomi med full kraft. Även om det finns internationella tecken som tyder på att lågkonjunkturen nått sin botten och en uppgång kan skönjas, är prognoserna samstämmiga om att arbetslösheten kommer att fortsätta att förvärras och nå en topp under de två påföljande åren.

BNP-utveckling 2009-2012

(Källa: SKL)

Budgeten måste baseras på ovanstående antaganden, även om det är rimligt att hysa förhoppningar om att en snabbare konjunkturuppgång och vitalisering på arbetsmarknaden ska förbättra den ekonomiska bilden för Salems kommun 2011 och 2012.

I förra årets budgetförslag resonerades det om den självbild vi har om Salems kommun och dess ekonomiska förutsättningar. Det konstaterades att självbilden bör förändras. Salem ligger under länsgenomsnittet sett till egen skattekraft, Salem ligger lika eller högre än genomsnittskostnaden inom de största delarna av vård-omsorg-skola. Kommunen upplever också en avsmalning av befolkningspyramiden, andelen invånare i yrkesverksam ålder minskar, vilket påverkar den egna skattekraften negativt.

Frågan är om Salems kommun hamnar i en särskild ”snedsits” då lågkonjunkturen slår till, eftersom skatteintäkterna fallit drastiskt. I dagsläget är det inte möjligt att ge något gediget svar på den frågan. Dock konstateras att mycket av budgetberedningens diskussioner upptagits av effekter av befolkningsförändringar, enkannerligen inom skola och förskola. Kommunen verkar hamna i en särskilt sårbar situation beroende på inflyttning och ökning av ungdomskullarna i gymnasieåldrarna. Den situationen känns ännu mer utsatt då det gång på gång kan konstateras att skatteinkomsterna från inflyttande familjer anländer ett år senare än kostnaderna.

En budget för oförändrad skatt med fortsatt god kvalitet i servicen

Under budgetberedningens genomgångar har strävan varit att genomföra sparprogrammet, lägga till medel för vissa begränsade kvalitetsförstärkningar samt strama åt investeringsbudgeten.

Till grund för rambeslutet i juni låg ett sparprogram med beräknad initial effekt på 5 mnkr i år och med fullt genomslag på 18 mnkr 2010. Den totala bristen för 2010 beräknades då uppgå till omkring 30 mnkr.

Sedan rambeslutet har kommunens ekonomi förbättrats. I delårsrapporten per sista juli prognosticeras ett resultat för helåret 2009 på -2,5 mnkr inkl VA (+1,1 mnkr exkl VA). Sparprogrammets effekter för innevarande år har då vägts in. Men även andra positiva förändringar har inträffat som också påverkar 2010. Om det extra statsbidraget för 2010 exkluderas, har resultatprognosen för 2010 förbättrats med 6,3 mnkr sedan rambeslutet i juni. I detta ingår minskade driftskostnader inom Barn- och Utbildningsnämndens verksamhet beroende på förändrade befolkningsprognoser, med 2,0 mnkr för 2010 samt 1,6 mnkr för de bägge åren därefter.

Strategin för den borgerliga majoriteten är att lägga en budget med oförändrad skatt med en fortsatt god kvalitet i verksamheten. År 2011 visar fortfarande ett negativt resultat. Vår bedömning är att det är sannolikt att resultatet kommer att förbättras 2011, antingen genom att konjunkturen förbättrats snabbare än prognosticerat, eller genom att regering och riksdag tillför kommunsektorn motsvarande inkomstförstärkning som för 2010. Detta budgetförslag innebär att sparprogrammet genomförs till allra största delen. Samtidigt har det varit möjligt att föreslå vissa begränsade kvalitetsförstärkningar.

Under budgetberedningsprocessen har sparprogrammet minskats med 2,6 mnkr för 2010. Kommundirektören har genomfört en jämförande studie där kostnaderna för den centrala kommunförvaltningen (tjänstemän i Kommunhuset) jämförts med andra liknande kommuner. Syftet var att genomföra rationaliseringar på 1,9 mnkr. Några sådana rationaliseringar är för dagen inte aktuella eftersom studien visat att Salems kommun har ett lågt kostnadsläge för den centrala förvaltningen. Därutöver har sparprogrammet minskats med ca 700 tkr, främst på taxesidan inom förskolan.

Totalt har 3,2 mnkr föreslagits till kvalitetsförstärkningar, främst inom Barn- och Utbildningsverksamheten. Därutöver har ca 700 tkr tillförts budgeten för kostnader som redan existerar men som inte inrymdes i rambeslutet.

Investeringsbudgeten har krympts för att ytterligare pressa ned ränte- och avskrivningskostnader. En annan orsak är att kommunen oftast inte genomfört 100% av projekten i investeringsbudgeten. Fastighets- och gatuunderhållskostnader har budgeterats både som driftskostnader och investeringar. Avsikten är att under några år kunna höja underhållsinsatserna och ta igen underhållsbehov. För investeringsbudgeten gäller ett "lånetak" på 20 500 kr/invånare. Åtstramningen innebär att investeringarna hålls under denna nivå, låneskulden per invånare når en topp på 20 170 kr/invånare år 2011.

Salems goda kvalitet bekräftad

Under året har kommunen – tillsammans med övriga Södertörnskommuner – genomfört en attitydundersökning i SCB:s regi. Precis som vid tidigare attitydundersökningar ger salemsborna ett gott betyg till kommunens service.

Salem toppar bland de 19 kommuner i länet som genomfört undersökningen. När det gäller äldreomsorgen och omdömet om miljöarbetet. Vår kommun ligger på en andraplats (efter Danderyd) beträffande öppenhet, tillgänglighet och möjlighet till påverkan. Generellt sett har vår kommunala service fått högt omdöme. När det gäller

kulturaktiviteter och gator och vägar efterlyser respondenterna mer insatser.

Att Salem har en god kvalitet i sin verksamhet styrks också av de nyligen redovisade nyckeltalsjämförelserna på Södertörn. Salems kommun toppar bl a personaltätheten inom äldreomsorgen, förskolan och grundskolan. Eleverna på Rönninge gymnasium uppvisar största nöjdhetsfaktor av alla på Södertörn.

Nyheter i budgeten

Inom *kommunstyrelsens ansvarsområde* har sparbetinget minskats med 127 tkr för att inrymma fortsatt utdelning av minnesgåvor samt kostnader för Södertörnssamarbetet. Till kommunstyrelsens förfogande finns totalt 6 mnkr för gymnasieverksamhet, el- och fjärrvärmekostnader, 100 tkr i ”snabba pengar” för ungdomsfrågor samt medel för hyra av en paviljong för förskoleverksamhet.

Kostnaderna för gymnasieverksamheten ökar drastiskt, med 24 mnkr sedan 2006 (motsvarar 45 %). Som bekant slår prognoser om elevunderlaget ofta åt olika håll när de blir verklighet. Programval och skolpreferenser är andra osäkerhetsfaktorer. Eftersom kostnadsökning jämfört med 2009 är betydande, nära 10 mnkr, har 4,7 mnkr lagts till KS förfogande. Barn- och Utbildningsnämnden ska under våren 2010 ansöka om dessa medel utifrån senast kända förutsättningar på området.

I investeringsbudgeten har 3,4 mnkr avsatts för en investeringsreserv. Beroende på ändrade bedömningar av genomförandetakten för olika investeringsprojekt samt reviderade prioriteringar finns möjligheter att ansöka om medel från denna reserv.

För *kommunstyrelsens tekniska utskott* och Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen innebär driftbudgeten att 300 tkr lagts till för kostnader för larm och bevakning som redan existerar. Ett tillägg på 295 tkr har lagts in för interna kostnader för avgift för dagvatten som kommer VA-verket till godo (intäkterna hos VA-verket fanns med redan i rambeslutet). ”Tömningen” av den alltför stora posten Eget kapital för VA-verket fortsätter t o m 2011. Åtgärden beror på ändrade bokföringsprinciper för anslutningsavgifter, vilket fastställdes av fullmäktige i december 2008. Eftersom anslutningsavgifterna inte längre bokförs som intäkter måste VA-verkets resultat baseras på en höjning av VA-taxan under perioden. Behovet av taxehöjning beräknas till 2 kr/kbm per år 2010 och 2011 samt 0,95 kr/kbm 2012. Taxejustering för 2010 föreläggs fullmäktige i ett särskilt ärende.

Exploateringsintäkterna för tomtförsäljningar är kritisk faktor för att nå ett tillfredsställande resultat under perioden. Genom förnyade kontakter från kommunen har överklagandena för Soldalsplanen dragits tillbaka. Genomförandet kan nu påbörjas, vilket är avgörande för budgeten.

De största kvalitetssatsningarna återfinns inom *Barn- och Utbildningsnämndens område*. Förskoleklasserna får förbättrad personaltäthet genom att 0,5 tjänst per klass tillförs, totalt 2,2 mnkr. Barn med behov av särskilt stöd tillförs 530 tkr. KomVux tilldelas ytterligare 320 tkr för gymnasiekurser.

Som en följd av sparprogrammet föreslogs tidigare att arbetslösa och föräldralediga skulle betala full avgift i förskolorna. Denna besparing ska inte genomföras, vilket

renderar en ökad nettokostnad på 280 tkr. För samma målgrupper med barn i allmän förskola hade det föreslagits att de skulle betala 80 % av avgiften (idag betalar de 67%). Budgetförslaget innebär att höjningen stannar vid 75%, vilket ger 225 tkr i höjda nettokostnader.

Skolmåltidsverksamheten uppvisar stora skillnader i kvalitet och kostnader. Den borgerliga majoriteten föreslår därför att en översyn ska genomföras av samtliga skolors måltidsverksamhet genom en politisk arbetsgrupp (tillsätts under innevarande höst) och extern resurs för analys och benchmarking. Syftet är nå förbättringar och en genomgående högre standard inom befintliga anslag. Översynen ska också inbegripa personalorganisationen. För detta avsätts 100 tkr.

En förändring inom **Socialnämndens verksamhet** är att besparingen på 600 tkr på hemvårdsbidraget istället ska gälla nattpatrullverksamheten, där ny upphandling sker. Besparingen ska utvärderas efter ett år genom ett ärende i nämnden. En sådan utvärdering ska också göras av omläggningen nattsköterskor-undersköterskor på Salarp och Säbyhemmet.

Kultur- och Fritidsnämnden tillförs ytterligare 100 tkr för att bibehålla förnyelsetakten av media till biblioteket. Detta gäller dock endast 2010.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Ekonomikontorets tjänsteskrivelse 2009-10-20

Lennart Kalderén